

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań-Stare Miasto w Poznaniu z dnia 20 listopada 2023 r., [...], o odmowie wszczęcia dochodzenia, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 lutego 2024 r., wniosku Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu, zawartego w postanowieniu z dnia 6 lutego 2024 r., VIII Kp 71/24, o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił

**uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2024 r., VIII Kp 71/24, Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie występują realnie okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do jej obiektywnego rozpoznania przez Sąd właściwy miejscowo. Sąd wnioskujący podkreślił, że w niniejszej sprawie podmiotem, który wniósł zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia jest Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (który był także podmiotem składającym zawiadomienie o możliwości

popołnienia przestępstwa – uwaga SN). Sąd Rejonowy wskazał, że Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu jest przełożonym sędziów orzekających w Sądzie wnioskującym, jako sprawujący nadzór administracyjny. Powołał się w tym względzie na art. 37a § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 217 ze zm.; dalej: p.u.s.p.). Sąd Rejonowy konkluduje, że dokonywanie oceny argumentów przedstawionych w zażaleniu skarżącego przez Sąd właściwy, który jest sądem podległym instancyjnie wobec Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, podczas gdy Prezes tego sądu jest stroną tej sprawy i jednocześnie przełożonym sędziów Sądu Rejonowego może budzić wątpliwości w odbiorze społecznym co do bezstronnego rozpoznania przedmiotowego zażalenia w Sądzie właściwym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., II KO 23/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 41/18). Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do możliwości rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21).

W tej konkretnej sprawie w ocenie Sądu Najwyższego zachodzą szczególne okoliczności determinujące zmianę właściwości miejscowej Sądu. Ma rację Sąd wnioskujący, że zgodnie z art. 37a § 1 p.u.s.p., Prezes sądu apelacyjnego sprawuje wewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością administracyjną sądu apelacyjnego oraz sądów okręgowych i rejonowych, działających na obszarze apelacji. Tym samym Prezes Sądu Apelacyjnego jest w tej sprawie Prezesem Sądu nadzrędnego nad Sądem właściwym, jak również podmiotem, który można określić

jako przełożony, z uwagi na sprawowany nadzór administracyjny nad działalnością Sądu Rejonowego Poznań-Stare Miasto w Poznaniu.

We wskazanej sytuacji procesowej, gdy skarżący (a więc strona postępowania zażaleniowego) jest Prezesem Sądu nadzrędnego i przełożonym w ramach nadzoru administracyjnego, co więcej działającym w tej sprawie jako organ, a nie osoba prywatna, w ocenie przeciętnego obserwatora mogą powstać uzasadnione wątpliwości co do możliwości bezstronnego i obiektywnego rozpoznania tej sprawy w Sądzie właściwym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2023 r., IV KO 71/23; zob. również poglądy Sądu Najwyższego potwierdzające to stanowisko, wskazujące na potrzebę przekazania sprawy ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości w sytuacji, gdy sędzia lub Prezes sądu nadzrędnego nad sądem właściwym był stroną postępowania: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2007 r., IV KO 3/07; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2005 r., II KO 22/05).

Wskazując Sąd mający rozpoznać sprawę po przekazaniu, Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że nie ma przeszkody w postaci zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, aby niniejsza sprawa została na etapie postępowania zażaleniowego rozpoznana przez Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim. Jest to Sąd spoza obszaru apelacji poznańskiej (należący do apelacji łódzkiej), jednocześnie jego siedziba znajduje się stosunkowo blisko Poznania, co powinno pozwolić stronom postępowania na swobodny udział w postępowaniu zażaleniowym.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[PGW]

[ał]